

Chrzążeczki stwierdzane niemal w całej Polsce, stosunkowo pospolite, zasiedlające szerokie spektrum wód stojących i wolno płynących. Jednak z Beskidu Zachodniego podany tylko dwukrotnie, po raz ostatni w okresie międzywojennym (STEFEK 1939: Pr. Oddz. Przyr. Muz. Śląskiego, 1: 125-174.). Być może wynika to z małej liczby odpowiednich siedlisk w krajobrazie górskim i podgórskim.

HYDROPHILIDAE

Enochrus (Enochrus) melanocephalus (OLIVIER, 1792)

– Marszowice (DA42), rzeka Raba, 15 VI 2007 – 2 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Gatunek znany z kilkunastu krain, choć niezczęsty i występujący w rozproszeniu. Zasiadła głównie różnego rodzaju drobne zbiorniki. Z Beskidu Zachodniego brak oryginalnych danych od ok. 100 lat (REITTER 1910: Verh. Naturf. Ver. Brünn, 8: III-VIII, 1-195).

Enochrus (Lumetus) fuscipennis (THOMSON, 1884)

– Marszowice (DA42), rzeka Raba, 15 VI 2007 – 1 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Gatunek nowy dla Beskidu Zachodniego. Bardzo rzadki, znany w Polsce tylko z trzech stanowisk, leżących w obrębie Pojezierzy Pomorskiego (PRZEWOŻNY 2004: Wiad. entomol., 23: 69-80; PRZEWOŻNY 2007b: Wiad. entomol., 26: 121-122) i Mazurskiego (PAKULNICKA 2004: Latissimus, 18: 22-27). Gatunek uważany przez wielu autorów za halofila, choć RUTA i współautorzy (2006: Pol. Pismo ent., 75: 359-368) wskazują, że w Polsce stwierdzano go tylko w wodach słodkich. Nowe stanowisko nie wnosi nic nowego do tej dyskusji: w badanym odcinku doliny Raby brak wód słonych, lecz w Beskidzie Zachodnim stosunkowo częste są słone źródła, a gatunek złowiono w pułapkę świetlną, więc mógł to być osobnik migrujący.

Laccobius (Microlaccobius) alternus MOTSCHULSKY, 1855

– Tomice (CA93), rzeka Skawa, 12 VI 2007 – 1 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Reofil, w Polsce bardzo rzadki, znany z 7 krain, głównie górskich i podgórskich. W ciągu ostatnich 60 lat podał go z kraju jedynie KORDYLAS (1994: Latissimus, 4: 9-11). W Beskidzie Zachodnim notowany dotąd tylko raz (WANKA 1927: Wien. Ent. Ztg., 44: 1-32).

Cercyon (Cercyon) bifenestratus KÜSTER, 1851

– Tomice (CA93), rzeka Skawa, 12 VI 2007 – 5 ex., ad lucem, leg. P. BUCZYŃSKI.

Gatunek nowy dla Beskidu Zachodniego. Eurytop, ripikol, w Polsce dość szeroko rozsielony i stwierdzany często, zwłaszcza w ostatnich latach.

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool. UMCS, Lublin
Marek PRZEWOŻNY, Wydz. Biologii UAM, Poznań

480. Przyczynek do wiedzy o chrząszczach wodnych (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae, Dryopidae) Górnego Śląska

Contribution to the knowledge of aquatic beetles (Coleoptera: Dytiscidae, Hydrophilidae, Dryopidae) of the Upper Silesia region

KEY WORDS: Coleoptera, aquatic beetles, new records, Upper Silesia, S Poland.

Górny Śląsk mimo dużej tradycji entomologicznej i wielu danych faunistycznych, wciąż jest niedostatecznie poznany pod względem rozmieszczenia chrząszczy wodnych. Dysponujemy głównie starymi, jeszcze niemieckimi informacjami z I połowy XX w. (BURAKOW-

SKI i in. 1976: Kat. Fauny Pol., XXIII, 4: 1-307). Mało jest współczesnych potwierdzeń występowania wielu gatunków. Celem autorów jest poprawa takiego stanu wiedzy, przez podanie pierwszych stwierdzeń dla kilku gatunków oraz przez uzupełnienie danych dla gatunków stwierdzanych w omawianej krainie rzadko i bardzo dawno.

We wsi Skidziń (UTM: CA73), nad rzeką Sołą, 11 VI 2007, złowiono w pułapkę świetlną (leg. P. BUCZYŃSKI) cztery gatunki nowe dla Górnego Śląska (w poniższym tekście oznaczone gwiazdką [*]), a także pięć gatunków godnych uwagi z powodu rzadkości występowania w Polsce i/lub od bardzo dawna nie wykazywanych z Górnego Śląska. Były to:

HYDROPHILIDAE

- **Berosus frontifoveatus* KUW. (12 exx.) – halofil, w Polsce łowiony rzadko i pojedynczo, znany tylko z 5 krain i kilkunastu stanowisk (PRZEWOŹNY, LUBECKI 2006: Wiad. entomol., 25: 213-217);
- *Laccobius alternus* MOTSCH. (1 ex.) – jeden z najrzadszych w Polsce przedstawicieli rodzaju, znany tylko z 7 krain, a jedyne znane dotąd stanowisko współczesne tego gatunku leży także na Górnym Śląsku (KORDYLAS 1994: Latissimus, 4: 9-11).
- **Enochrus melanocephalus* (OL.) (2 exx.) – drobnozbiornikowy chrząszcz znany z większości krain Polski, ale stwierdzany rzadko i w dużym rozproszeniu;
- **Cercyon bifenestratus* KÜST. (10 exx.) – eurytop i ripikol, w Polsce szeroko rozsielony i stosunkowo pospolity;
- *Cercyon marinus* THOMS. (2 exx.) – dosyć pospolity eurytop i ripikol, jednak z Górnego Śląska jedyny i ostatni raz podany przed 140 laty (BURAKOWSKI i in. 1976: ibid.);

DRYOPIDAE

- *Dryops lutulentus* (ER.) (4 exx.) – reofil zasiedlający góry i przedgórze, w Polsce bardzo rzadki, znany tylko z 6 krain, do tego poza Sudetami Zachodnimi – na podstawie danych sprzed co najmniej kilkudziesięciu lat (BURAKOWSKI i in. 1983: Kat. Fauny Pol., XXIII, 9: 1-251);
- **Dryops striatopunctatus* (HEER) (11 exx.) – reofil, w Polsce odławiany bardzo rzadko, znany tylko z pięciu krain górskich. Większość danych pochodzi z pierwszej połowy XX w. (BURAKOWSKI i in. 1983: ibid.). W ostatnim 25-leciu podano go tylko z Babiej Góry (KUBISZ, SZAFRANIEC 2003: [W:] Monografia Fauny Babiej Góry: 63-221) i Bieszczadów (PAWŁOWSKI i in. 2000: Monogr. bieszcz., 8: 9-143).
- *Dryops viennensis* (LAPORTE) (14 exx.) – gatunek o rozmieszczeniu i wymaganiach siedliskowych podobnych jak *D. lutulentus*, choć spotykany nieco częściej. Ostatnio z Górnego Śląska wykazywano go prawie 100 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1983: ibid.).

Ponadto, w rzece Białej w Czechowicach-Dziedzicach (CA53), 12 VI 2007 złowiono czerpakiem hydrobiologicznym *Nebrioporus depressus* (FABR.) (Dytiscidae) (1 ex., leg. P. BUCZYŃSKI). Ten reofilny, szeroko rozsielony gatunek był ostatni raz podawany z omawianej krainy ponad 70 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1976: ibid.).

Powyższe dane wskazują, że istnieje pilna potrzeba systematycznych badań nad fauną chrząszczy wodnych Górnego Śląska. Zarazem widać, że szereg gatunków nie podawanych od bardzo dawna, nieraz nawet od ponad 100 lat, wciąż tu występuje mimo wielu niekorzystnych zmian środowiska.

Materiał dowodowy znajduje się w kolekcji Marka PRZEWOŹNEGO w Poznaniu.

Marek PRZEWOŹNY, Wydz. Biologii UAM, Poznań
Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool. UMCS, Lublin